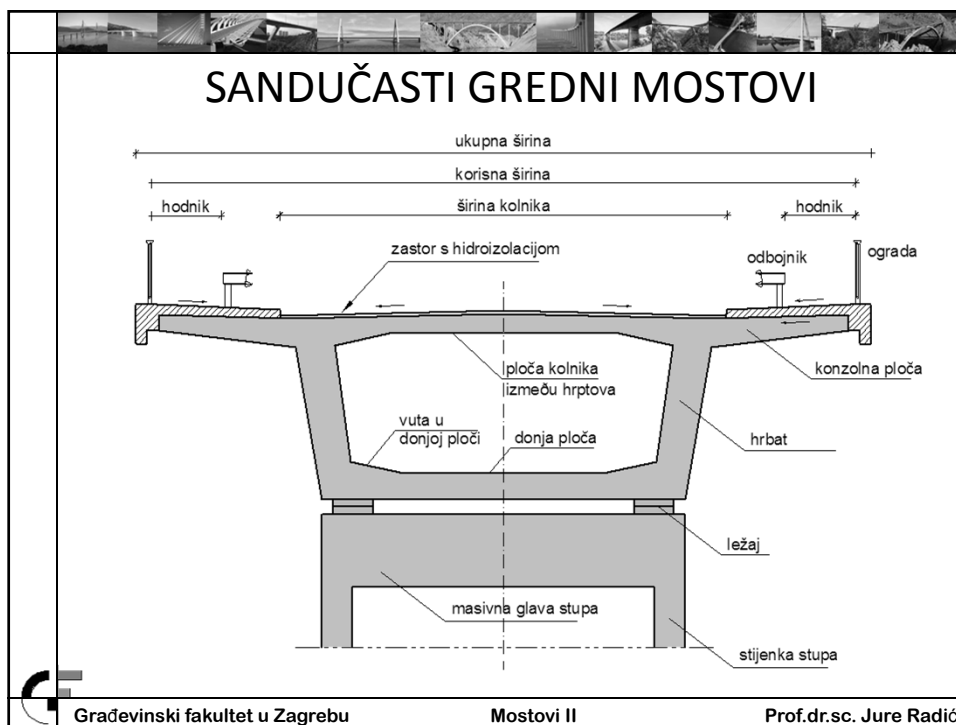

PREDNOSTI PRED PLOČASTIM I REBRASTIM

- povećana trajnost (manja površina izložena djelovanju štetnih utjecaja iz okoliša),
- mogu se postići velike vitkosti,
- mogućnost ostvarenja znatno većih raspona,
- prikladni su za promjenjive širine mostova, jer se duljina konzola ploče može po volji mijenjati zahvaljujući upetosti u sanduk, a moguće je povećavati i međusobne razmake hrptova sanduka
- težište poprečnog presjeka ne leži previše na jednoj strani kao kod rebrastoga poprečnog presjeka,
- velika torzijska krutost poprečnog presjeka:
  - za velike konzole kolničke ploče,
  - za podupiranje sanduka vitkim stupovima samo u njegovoj osi (točkasto oslanjanje) i
  - za mostove u zavojima.

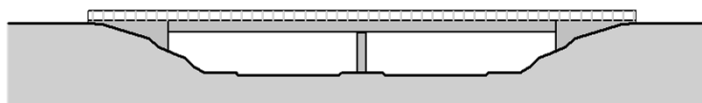
Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

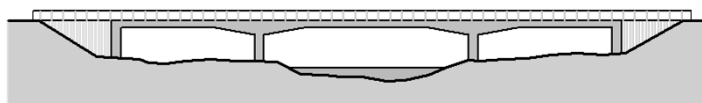
Prof.dr.sc. Jure Radić

UZDUŽNI RASPORED I STATIČKI SUSTAVI

- $L < 80$ m, $h = \text{const}$, $L/h = 20 - 25$

- $L > 50$ m $\Rightarrow$ nedovoljni h nad stupom $\Rightarrow$ prekoračenje tlačnih naprezanja $\Rightarrow$ podebljanje donje ploče na $\frac{1}{4} - \frac{1}{2} L$
  - LEŽAJ: $L/h = 16-20$ (18),
  - POLJE: $L/h = 22-28$ (24).

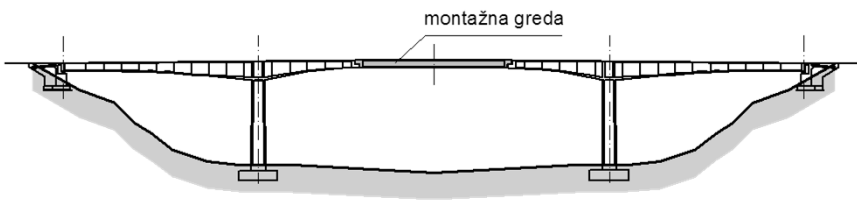
Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

Statički sustav s umetnutom gredom

- ako je potrebno otkloniti utjecaj progiba krajeva prepusta
- kada nije moguće točno predviđanje progiba uslijed dugotrajnih deformacija,
- kada se očekuju diferencijalna slijeganja stupova

montažna greda

Građevinski fakultet u Zagrebu   Mostovi II   Prof.dr.sc. Jure Radić

Statički sustav sa zglobovom u sredini

- **Prednosti :**
  - nije osjetljiv na promjene duljine grede od utjecaja temperature, sila prednapinjanja, skupljanja i puzanja betona, i deformacija temelja,
  - svaki je upeti stup sa svoje dvije konzole statički određen sustav. Momenti savijanja od vlastite težine ne mijenjaju predznak i ostaju jednaki u vremenu.
- **Mane:**
  - progibna linija nije glatka krivulja, već ima lomove na mjestima zglobova (smanjena udobnost vožnje),
  - vrijednosti progiba su veće u odnosu na kontinuirani sustav za 80% pri opterećenju od vlastite težine,
  - mnoge građevine dobile su na tim mjestima progibe koji višestruko nadmašuju predviđene, što je uzrokovalo skupe sanacije,
  - u seizmički aktivnim područjima ovakav statički sustav ima daleko veće seizmičke sile,
  - veći broj dilatacija pogodna su mjesta za nastanak oštećenja.

Građevinski fakultet u Zagrebu   Mostovi II   Prof.dr.sc. Jure Radić

Kontinuirani rasponski sklop

- Moment u sredini polja jednak je nuli samo neposredno prije zatvaranja.

- Kako se kontinuitet ostvaruje prije dovršetka procesa puzanja, veličina i područje momenta pozitivnog predznaka u polju – rastu s vremenom.
- Uslijed zajedničkog djelovanja puzanja betona i temperaturnog gradijenta $\Rightarrow$ razvijaju se značajna vlačna naprezanja u donjoj pojasnici blizu središta raspona.
- Predviđanje i ispravna procjena preraspodjele momenata tijekom vremena moguća je tek vrlo opsežnim proračunom (računala i vrlo složeni numerički modeli).

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

Spajanje stupa i rasponskog sklopa krutom ili zglobnom vezom

- KRUTA VEZA $\Rightarrow$ nije povoljno opteretiti stup velikim utjecajima od momenata savijanja, jer to znatno poskupljuje i komplicira izvedbu.
- ZGLOB NAD STUPOM $\Rightarrow$ (prenosi velike reakcije i eventualno preuzima pomake rasponskoga sklopa), s gledišta trajnosti i održavanja nije povoljno rješenje.
- IZBACIVANJEM ZGLOBA
  - uklanja se potreba za dodatnim podupiranjem kod gradnje, te se povećava krutost cijeloga sklopa,
  - u statičkom pogledu povećava se stupanj statičke neodređenosti i utjecaj preraspodjele opterećenja na gotovoj konstrukciji tijekom uporabe,
  - u svakoj fazi izvedbe mijenja statički sustav, $\Rightarrow$ složenost i veća količina potrebnih proračuna, dimenzioniranja, provjera.
- KOMPROMIS $\Rightarrow$ uvođenje okvirnih sustava s udvojenim gipkim stupovima.

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

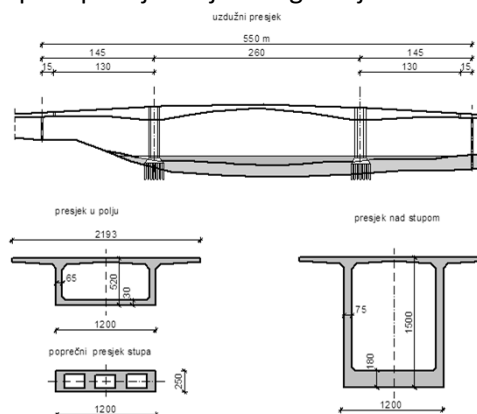
Prof.dr.sc. Jure Radić

Okvirni sustavi s udvojenim gipkim stupovima

- STABILNOST pri gradnji konzolnim postupkom
  - Razmaknuti zidovi stupišta daju veću sigurnost protiv prevrtanja nejednoliko opterećenih konzola $\Rightarrow$ otpada potreba za eventualnim dodatnim podupiranjem tijekom gradnje.

Most Gateway preko rijeke Brisbane, Australija, 1986.
razmak stupova=8,5 m

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

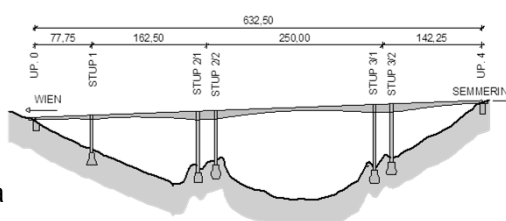
Prof.dr.sc. Jure Radić

Okvirni sustavi s udvojenim gipkim stupovima

- GIPKOST ovakvog stupa
  - važna za preuzimanje pomaka od dugotrajnih i temperaturnih djelovanja u rasponskom sklopu. Sprečavanjem pomaka sile u sklopu mogu se povećati do iznosa koje je teško preuzeti.
  - osigurana je samo kod mostova s relativno visokim stupovima
  - Kod niskih $\Rightarrow$ posebno oblikovanje $\Rightarrow$ npr. oslanjanje stupova na elastomerne ležajeve

Most Schottwien, Austrija
1991. god, razmak
stupova = 20,5 m

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

Suvremena istraživanja

- Razvoj, dobivanje i upotreba kvalitetnoga laganog betona visokih čvrstoća LC60 prostorne težine 1940 kg/m³
- Većina mostova rekordnih raspona izvedena je upravo od tog materijala razreda čvrstoće LC60

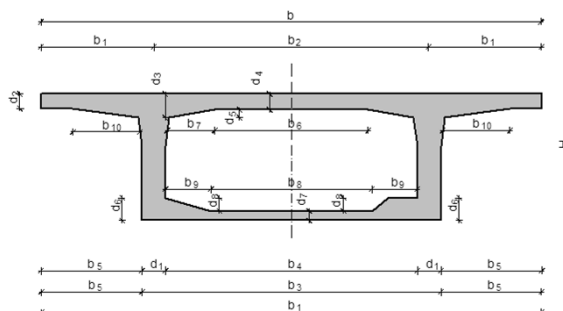
Raftsundet, 298 m

Stolmasundet, 301 m

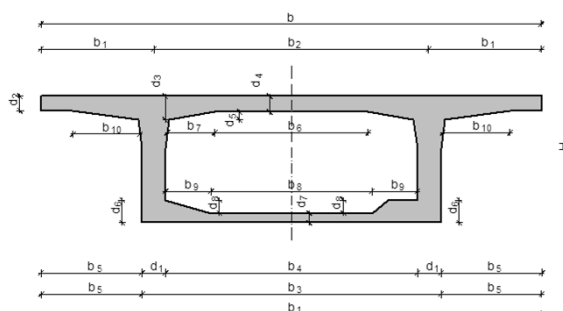
PARAMETRI ZA OBLIKOVANJE POPREČNOG PRESJEKA

- Ukupna visina sanduka H odabire se:
  - prema rasponu mosta,
  - potrebnoj širini
  - postupku građenja
  - iz uvjeta prohodnosti kroz sanduk $h = \min 200 \text{ cm}$ (potrebna za vrijeme radova prednapinjanja kabela u donjoj ploči i izvedbe segmenata)

PARAMETRI ZA OBLIKOVANJE POPREČNOG PRESJEKA

- Razmak osi hrptova b_2 uzima se od 0,5 do 0,6 ukupne širine mosta b
- Duljina konzole b_5 ne bi smjela biti veća od 350 cm.
- Duljina ploče između hrptova $b_4 < 700$ cm $\Rightarrow$ ako ne više komora.
- Debljina hrptova odabire se iz nekoliko uvjeta:
  - $d_1 \geq H/15$; $d_1 \geq 30$ cm; $d_1 \geq 20$ cm + 2 ϕ cijevi; $d_1 \geq 4\phi$ cijevi,
  - i potrebi smještaja sidara kabla (spirala sidra)

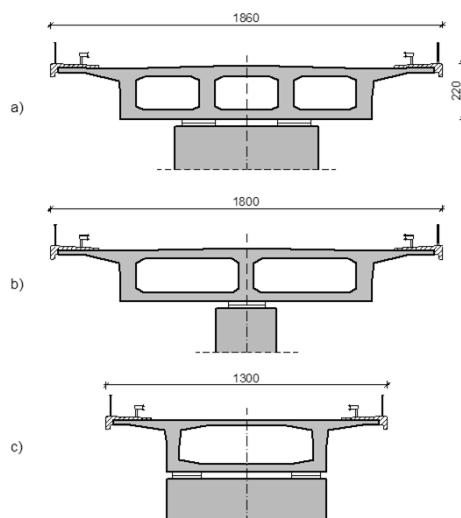

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

Poprečni presjeci sandučastih konstrukcija s tri, dvije i jednom komorom

smanjenje raspona
kolničke ploče

izbjegavanje
poprečnog
prednapinjanja

 $13 < b < 18$ m

 $b/h > 6$
 $b < 13$ m

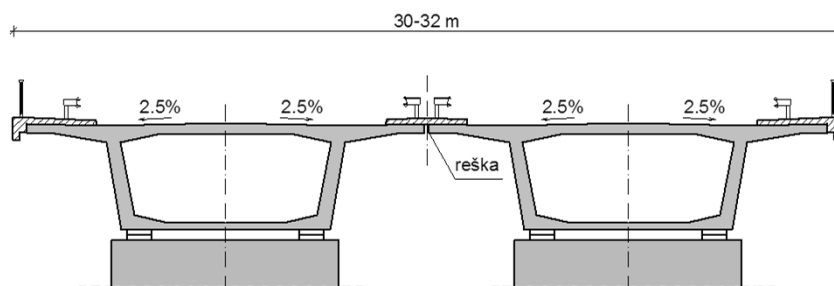
 $b/h < 6$

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

Poprečni presjek dvaju sandučastih konstrukcija mosta
na autocesti odvojenih uzdužnom reškom

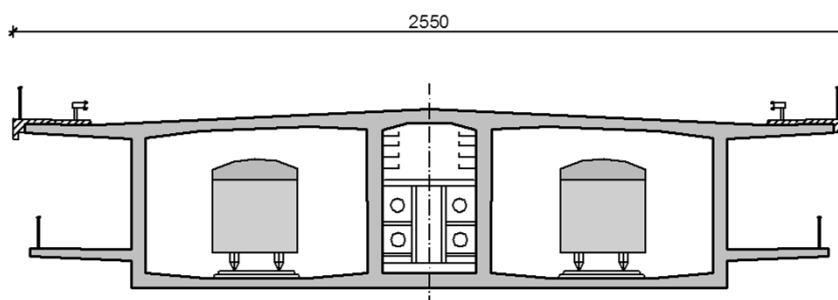

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

Poprečni presjek sandučaste konstrukcije dvokatnog
gradskog mosta

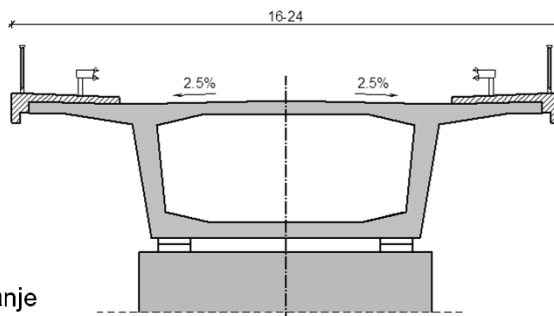
Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

Tipičan poprečni presjek s nagnutim hrptovima

- estetski su prihvatljiviji od onih s vertikalnim (veliki L)
- njihova izvedba je složenija (vibriranje betona u kosom hrptu)
- nagnutost hrptova izaziva u gornjoj kolničkoj ploči dodatne vlačne sile u poprečnom smjeru
- $\text{tg } \alpha = 1/5 \text{ do } 1/4$.

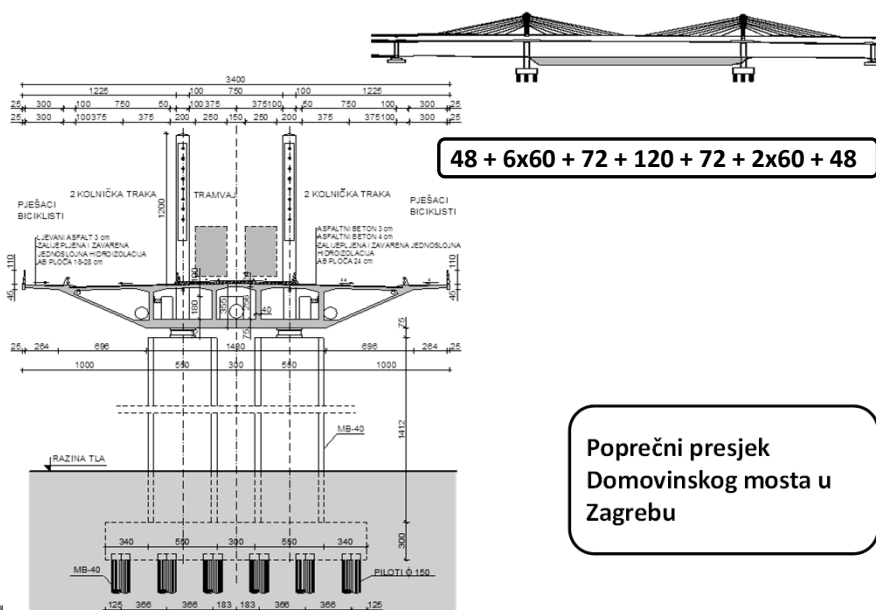

- otvori za prozračivanje
- otvori za odvodnju

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

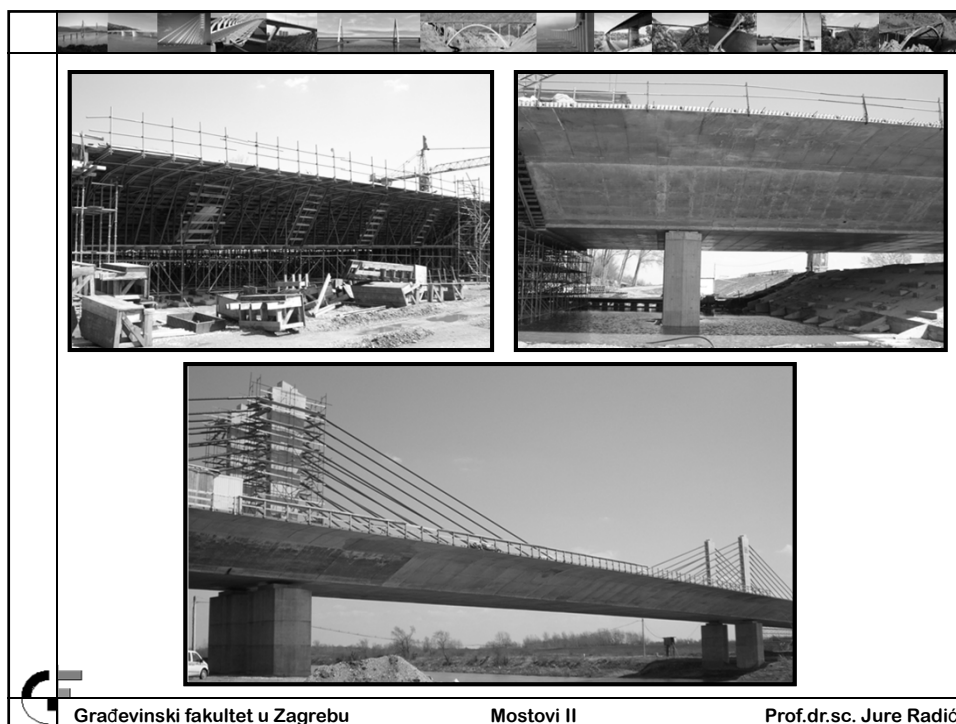

Poprečni presjek
Domovinskog mosta u
Zagrebu

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

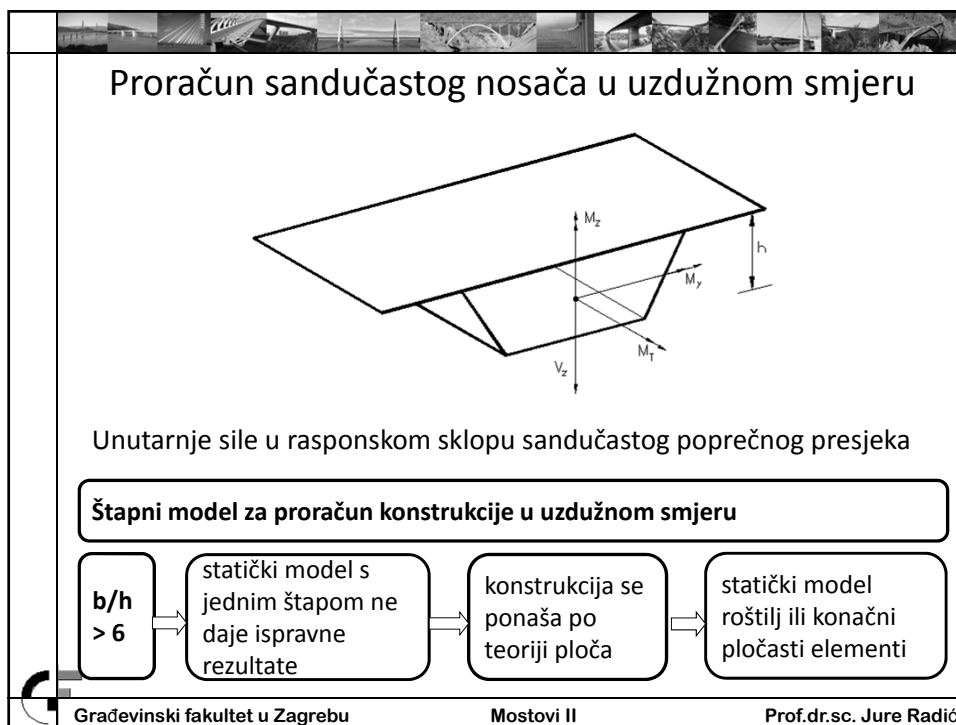
Prof.dr.sc. Jure Radić

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

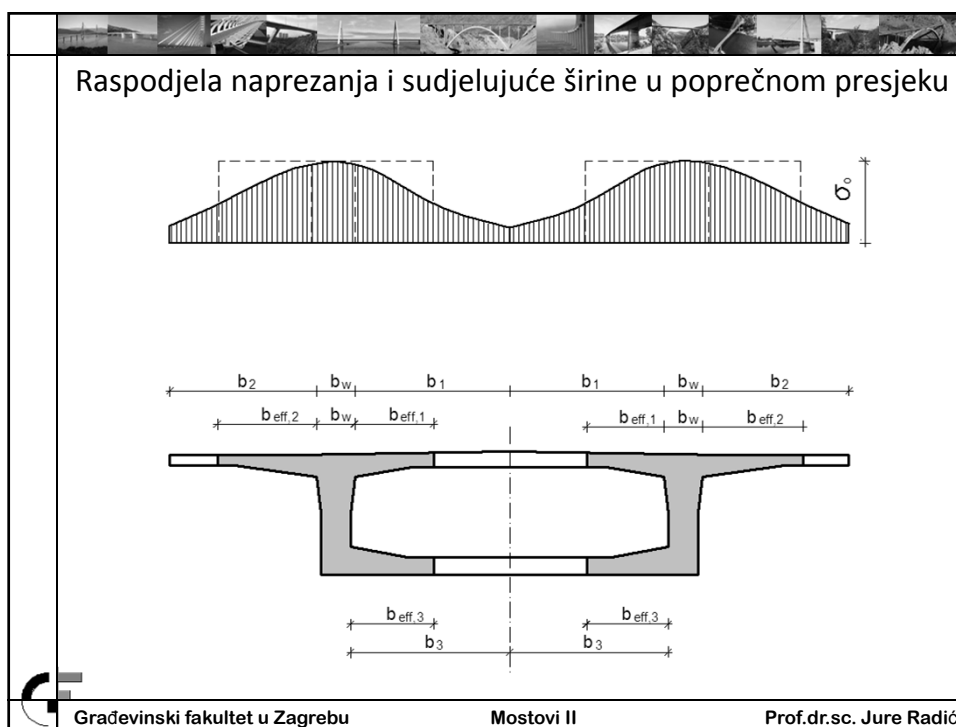
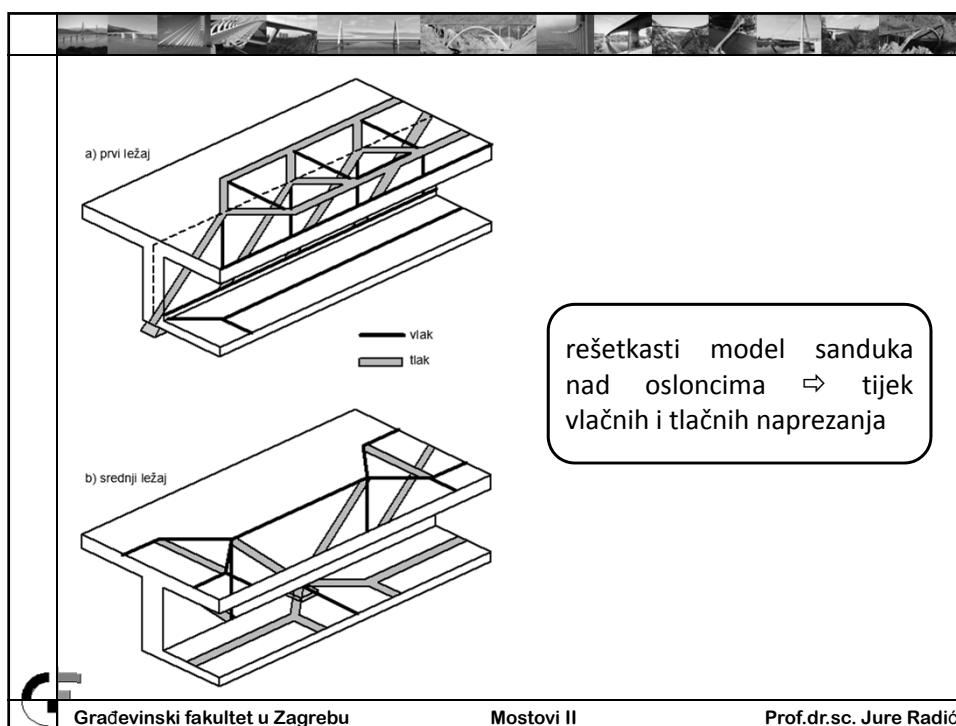
Prof.dr.sc. Jure Radić

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

Raspodjela naprezanja i sudjelujuće širine u poprečnom presjeku

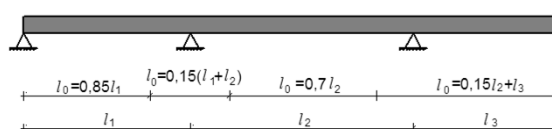
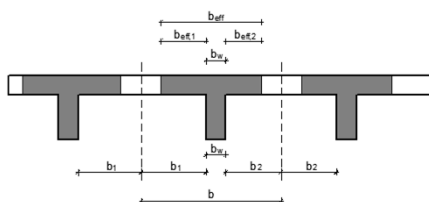
EN 1992-1-1:2004 iz pravila
za proračunske širine
pojasnica greda T ili L
poprečnog presjeka

$$b_{eff,i} = \sum b_{eff,i} + b_w$$

$$b_{eff,i} = 0,2b_i + 0,1l_0 \leq 0,2l_0$$

$$b_{eff,i} \leq b_i$$

- b_w širina hrpta,
- b_i stvarna širina pojasnice,
- l_0 udaljenost nul-točaka momentnog dijagrama.

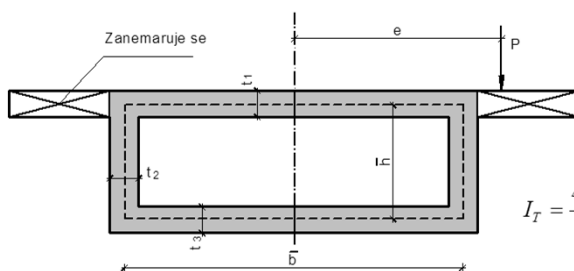

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

Torzijska krutost sandučastog poprečnog presjeka

$$I_T = \frac{4 \cdot \bar{A}^2}{\int \frac{ds}{t}} = \frac{4 \cdot (\bar{b} \cdot \bar{h})^2}{\sum_i \frac{s_i}{t_i}} = \frac{4 \cdot (\bar{b} \cdot \bar{h})^2}{\frac{\bar{b}}{t_1} + 2 \cdot \frac{\bar{h}}{t_2} + \frac{\bar{b}}{t_3}}$$

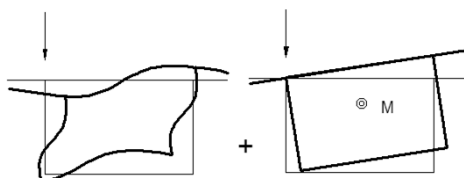
- Pretpostavka da poprečni presjek sanduka ostaje nepromjenljiv $\Rightarrow$ uslijed djelovanja torzije ne mijenja bitno svoj oblik
- Kod mostova od prednapetog betona ova pretpostavka je ostvarena kad je sanduk na ležajima ukrućen poprečnim dijafragmama ili dovoljno krutim okvirom
- Kod kontinuiranih nosača obično je dovoljna krutost ostvarena podebljanjem rebara i donje ploče

Građevinski fakultet u Zagrebu

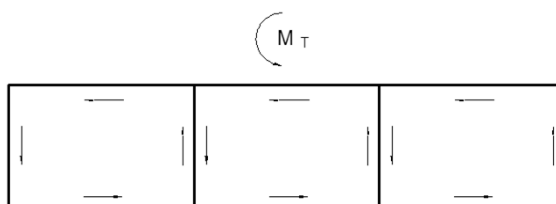
Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

Kod tankostijenih poprečnih presjeka velikih sandučastih nosača
 $\Rightarrow M_T \Rightarrow$ deformacije poprečnog presjeka $\Rightarrow$ dodatni poprečni momenti
 savijanja okvira sanduka $\Rightarrow$ zbog malih vrijednosti zanemarivi

Posmična se naprezanja od torzije u unutrašnjim rebrima poništavaju $\Rightarrow$
 unutarnja rebra zanemarujemo pri proračunu IT.

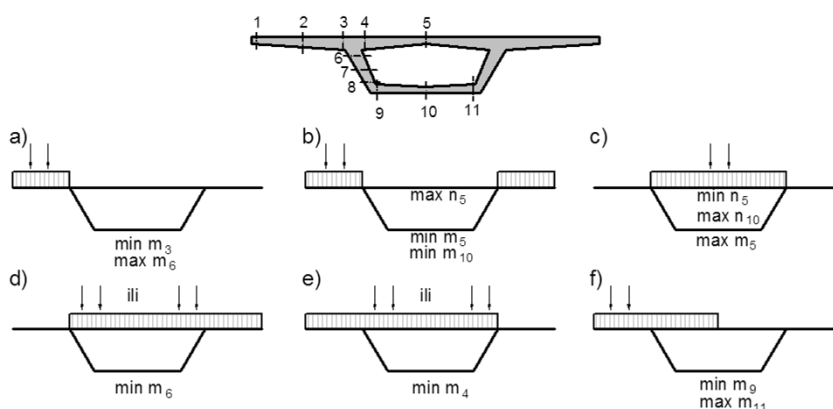

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

Proračun u poprečnom smjeru

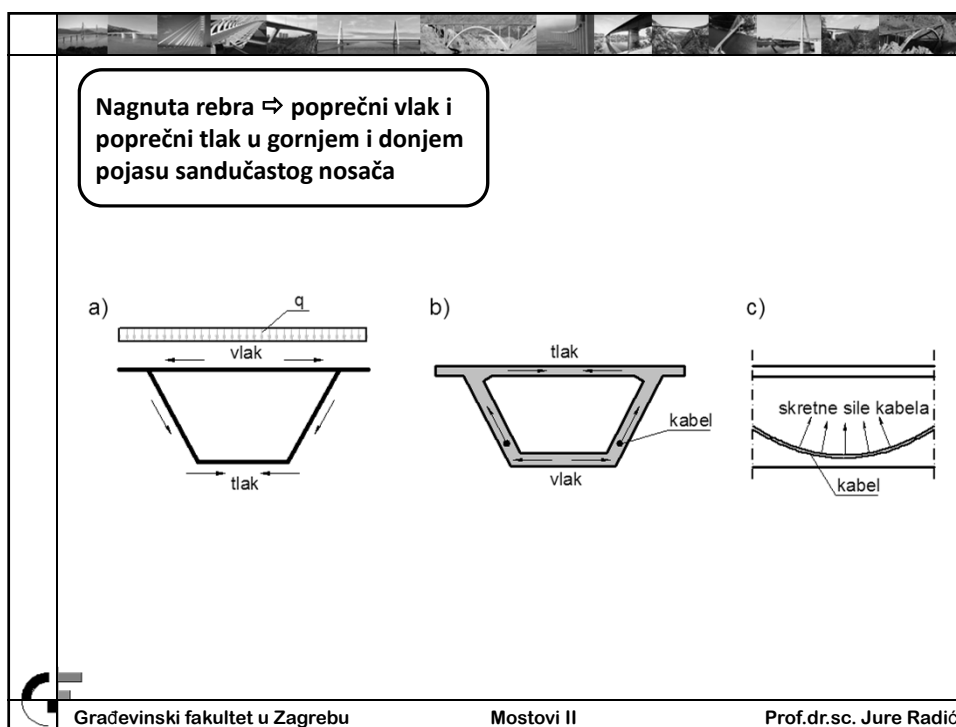
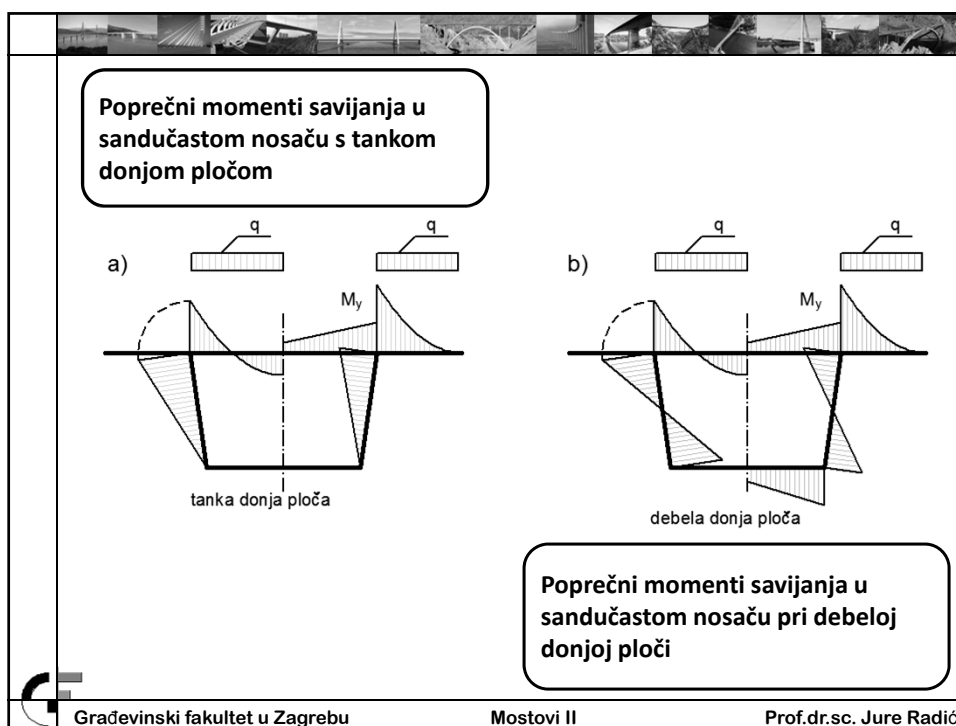

Položaji pokretnog opterećenja za proračun sanduka u poprečnom smjeru

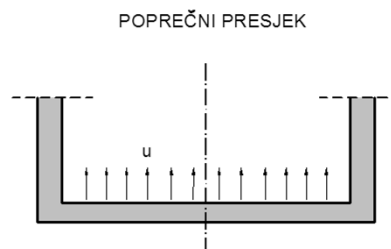
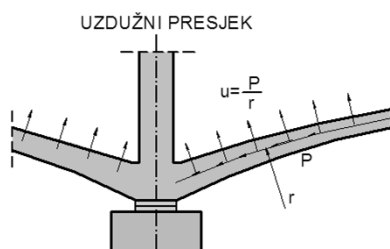
Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

Zaobljeni donji pojas $\Rightarrow$ skretne sile usmjerene prema gore $\Rightarrow$ poprečni momenti savijanja suprotnog smjera od onih izazvanih vlastitom težinom

POSTUPCI IZVEDBE (MEĐUDJELOVANJE IZVEDBE I PRORAČUNA)

- slobodna konzolna gradnja
  - građenje betoniranjem odsječaka na licu mjesta
  - građenja predgotovljenim (montažnim) odsječcima (3 – 5 m)
- uzdužno potiskivanje
  - odsječci se betoniraju iza upornjaka
- izvedba na skeli
  - Izvedba na fiksnoj skeli, oslonjenoj o tlo,
  - izvedba na pomičnoj skeli, oslonjenoj na vrhove stupova (lansirna skela)
- izvedba montažom predgotovljenih odsječaka punog raspona ili velike duljine
  - pomagala velike nosivosti i duljine (navlačna rešetka).

- Most Koranske Mlinice na budućoj obilaznici Slunja, predviđeno je graditi kombinacijom dvaju postupaka
  - središnji sklop promjenjive visine preko tri polja izvest će se konzolnim postupkom, betoniranjem odsječaka na mjestu,
  - rubna polja (most je niže nad tlom) bit će izvedena na skeli.

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

- Most Kamačnik ⇨, kombinacija konzolne izvedbe i građenja na skeli uz korištenje privremenih potpora (stupova)
- Dijelovi mosta i oprema za gradnju nisu smjeli ući u kanjon zbog uvjeta očuvanja okoliša, što je bitno odredilo raspored mosta, ali i način izvedbe konzolnim postupkom, bez pomoćnih oslonaca unutar kanjona

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

• Most Kamačnik

Građevinski fakultet u Zagrebu

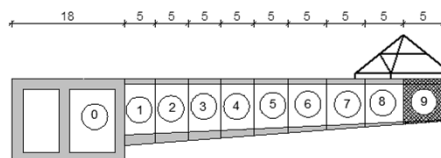
Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

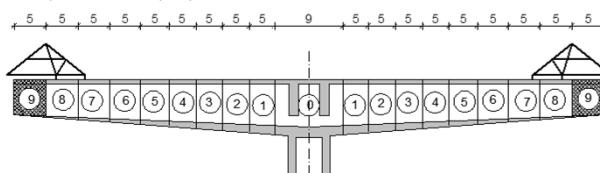
KONZOLNA GRADNJA I PRIKLADAN PRORAČUN

- način izradbe rasponskoga sklopa mosta redanjem odsječaka
- prednapinjanjem se povezuje s prethodnim
- svaki od njih preuzima opterećenje od sljedećih, uz dodatno opterećenje od težine radne skele i oplata, koja se pri tome ne oslanja na tlo

a) konzolni postupak

b) balansno-konzolni postupak

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

KONZOLNA GRADNJA I PRIKLADAN PRORAČUN

Osobito pogodno:

- kada su vodene prepreke duboke ili široke
- kada su vodeni tokovi brzi, s mogućnošću pojave visoke vode
- kada su stupovi osobito visoki, odnosno prepreka naročito duboka
- kada postoji potreba za slobodnim odvijanjem prometa pod mostom tijekom gradnje

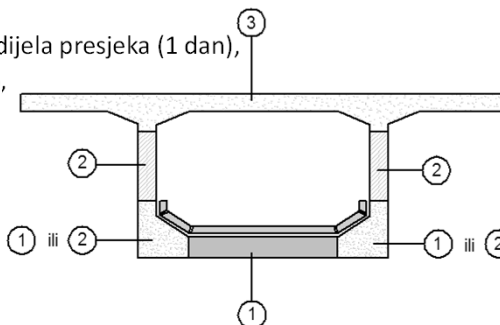
S obzirom na mjesto betoniranja segmenata:

- postavljanje gotovih segmenata konstrukcije (montažna)
  - Dugi vijadukti, mali i srednji rasponi, tipski poprečni presjeci
- izvedba nosača betoniranjem na mjestu gradnje (monolitna)
  - Veliki mostovi, neuobičajeni presjeci, vanstandardni rasponi

Monolitna konzolna izvedba

- Greda se izvodi i betonira na mjestu u pokretnoj radionici (krletki). Faze izvedbe jednog segmenta $h > 3$ m:
  - pomicanje i geodetsko namještanje krletke i oplata (pola dana),
  - postavljanje armature donje ploče i hrptova, i zaštitnih cijevi kabela (1)
  - betoniranje donje ploče i pola visine hrpta (1 dan),
  - postavljanje preostale armature hrpta i gornje ploče te zaštitnih cijevi kabela (1 dan),
  - betoniranje preostalog dijela presjeka (1 dan),
  - njega betona (2-3 dana),
  - prednapinjanje kabela.

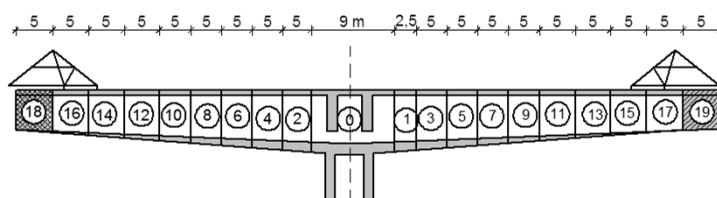
- $h < 3$ m – armiranje i betoniranje odjednom

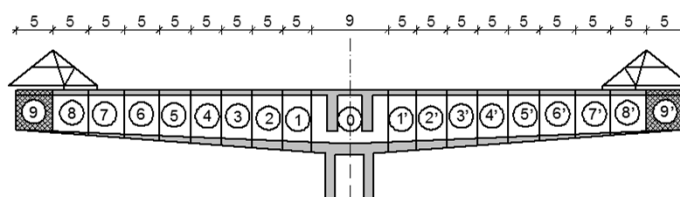
Monolitna konzolna izvedba

- S obzirom na duljinu prvog segmenta

a) nesimetrična izvedba segmenata

b) simetrična izvedba segmenata

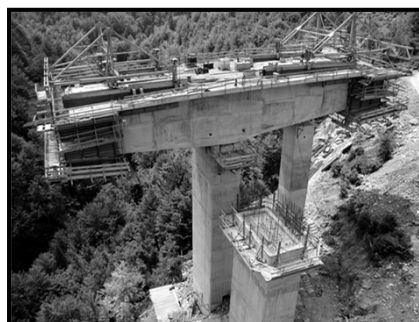

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

Monolitna konzolna izvedba

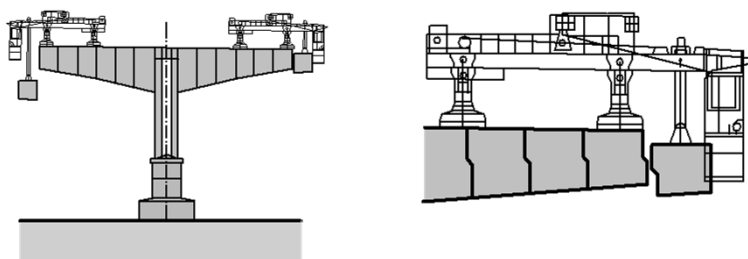
Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

Montažna konzolna izvedba

- PREDNOSTI u odnosu na betoniranje na licu mjesta
  - Betoniranje se obavlja u radionici $\Rightarrow$ moguća stroža kontrola kakvoće i bolja njega betona.
  - Odsječci su u trenutku opterećivanja već dosegli dovoljnu starost $\Rightarrow$ smanjuju se dugotrajne deformacije na mostu
  - Moguće je montirati više odsječaka dnevno $\Rightarrow$ ubrzati gradnju

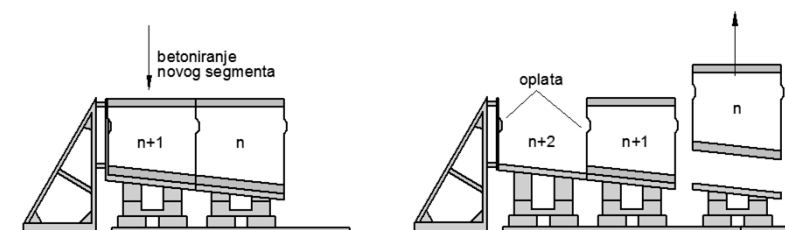
Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

Montažna konzolna izvedba

- MANE u odnosu na betoniranje na licu mjesta
  - Radne reške $\Rightarrow$ slaba mjesta u konstrukciji $\Rightarrow$ potrebno je koristiti vrlo kvalitetno polimerno ljepilo i nazubljenja, odsječci moraju savršeno pristajati $\Rightarrow$ to nije lako ostvariti jer je poprečni presjek promjenjive visine $\Rightarrow$ kod mostova u zavoju dodatne komplikacije geometrije
  - nejednolika temperature po visini presjeka $\Rightarrow$ mali broj velikih pukotina $\Rightarrow$ smanjenje poprečnog presjeka tlačne zone
  - 20-30% više prednapetih kabela

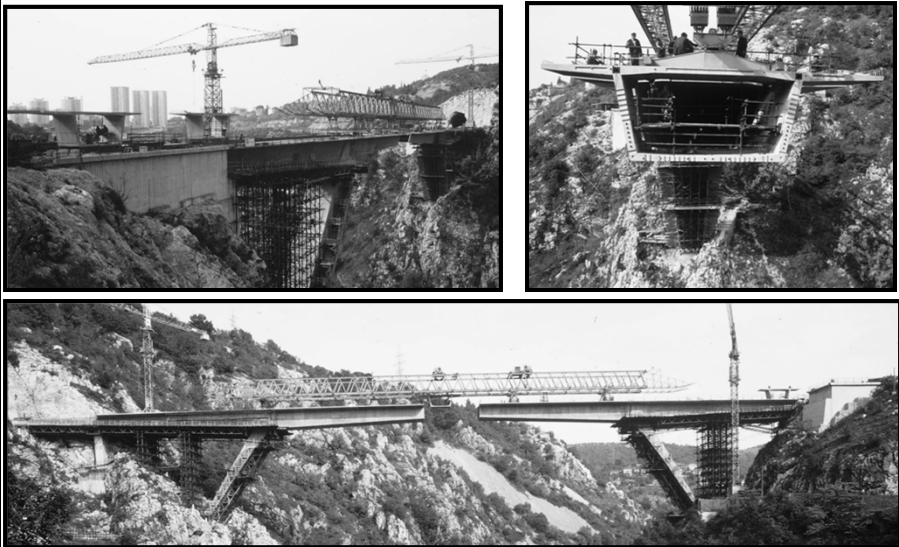

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

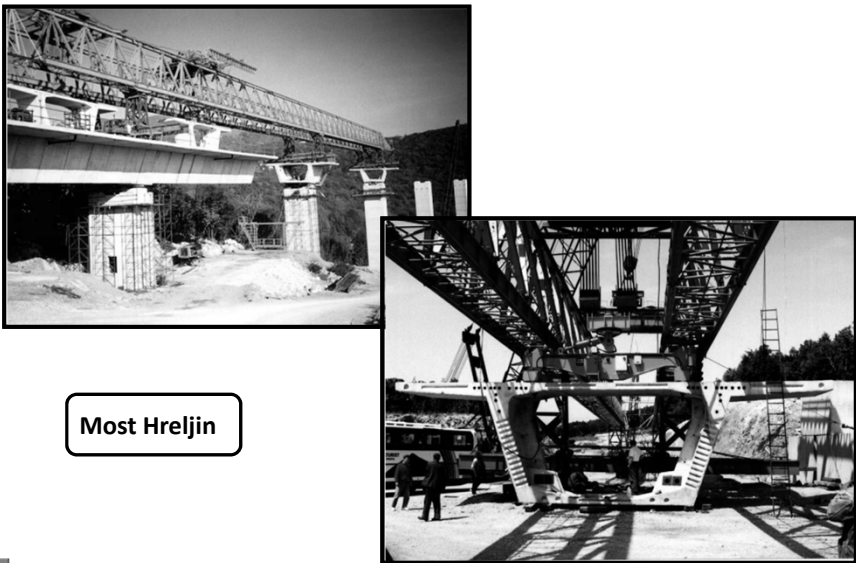
Prof.dr.sc. Jure Radić

Montažna konzolna izvedba

Građevinski fakultet u Zagrebu   Mostovi II   Prof.dr.sc. Jure Radić

Montažna konzolna izvedba

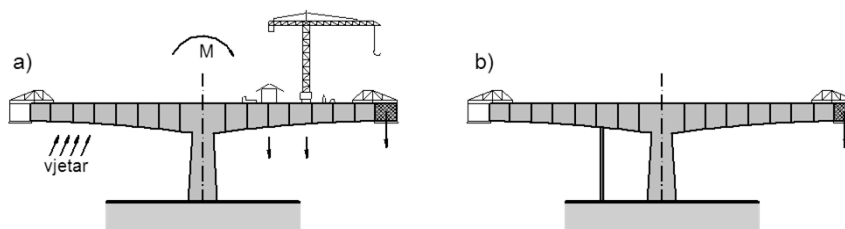

Most Hreljin

Građevinski fakultet u Zagrebu   Mostovi II   Prof.dr.sc. Jure Radić

Osiguranje stabilnosti

- segmenti ne nastaju simetrično $\Rightarrow \Delta M$
- ako stup ne može izdržati razliku momenta savijanja, potrebno je predvidjeti privremene oslonce
- prednosti imaju:
  - nesimetrična izvedba, ΔM koji se predaje na stup je manji
  - korištenje sustava s dvostrukim zidovima

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

Proračun nadvišenja rasponskog sklopa

- niveleta se korigira i izvodi prema nadvišenim točkama koje imaju oblik neke krivulje
- pri proračunu nadvišenja potrebno je u dogovoru s izvođačem sastaviti plan svih radova na mostu

$$\bar{f}_{nad} = f_{uk} - f_{izv}$$

potrebno nadvišenje konstrukcije

suma svih pomaka

Od: vl.tež. odsječka, prednapinjanja, sk+puz, otpuštanja privr.oslonaca, slijeganja tla, od opt.krletkom, otpuštanja preša, skraćenja stupova

pomak od svih do tada izvedenih dijelova konstrukcije

$$f_{nad} = \bar{f}_{nad} + f_{kr'l,x}$$

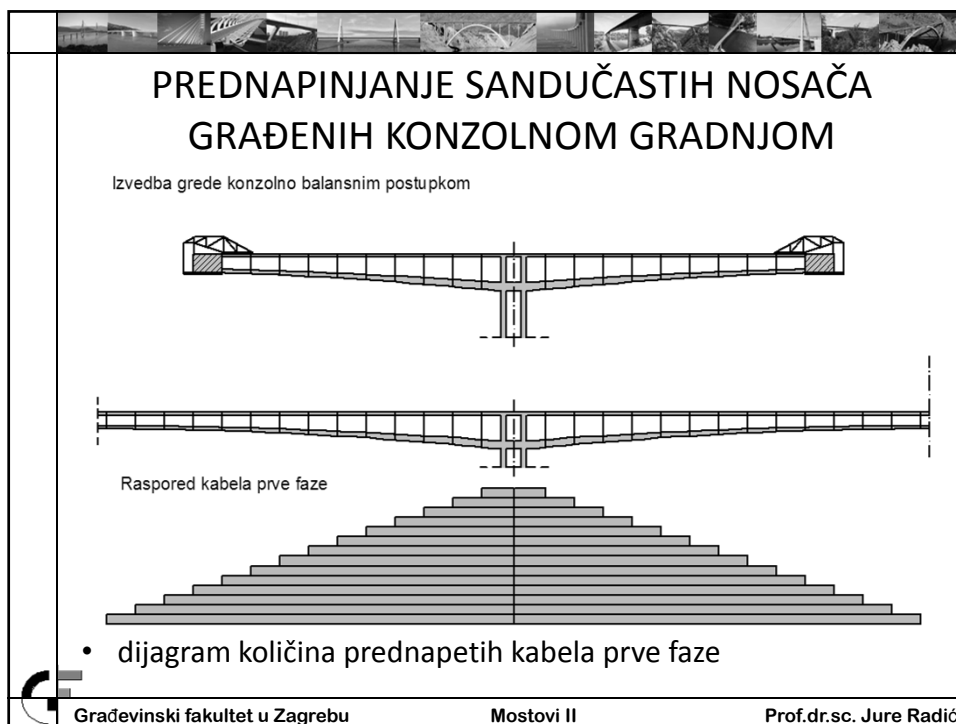
dobiveni pomak nadvišenja potrebno je povećati za vrijednost progiba krletke od svježeg betona tog segmenta

Konačno nadvišenje prilikom geodetskog namještanja oplata za izvedbu pojedinog segmenta grede

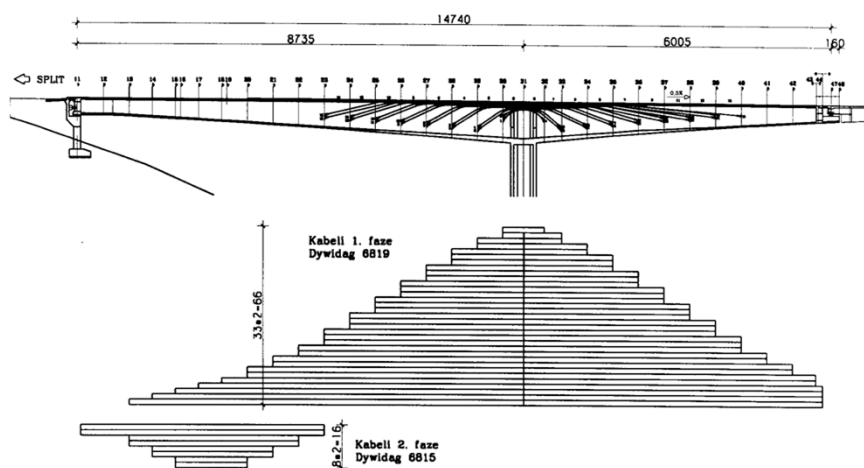
Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

DUBROVAČKI MOST: raspored kabela 1. i 2. faze

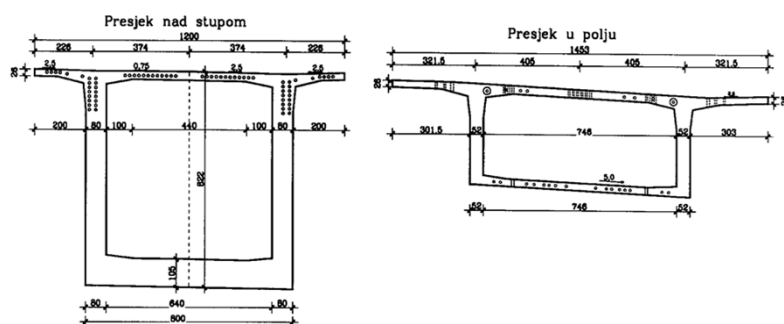

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

DUBROVAČKI MOST: raspored kabela 1. i 2. faze

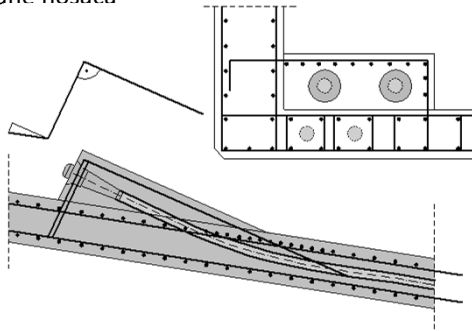
Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

PREDNAPINJANJE SANDUČASTIH NOSAČA GRAĐENIH KONZOLNOM GRADNjom

- tijekom izvedbe najprije se ugrađuju samo zaštitne cijevi, u koje se postupno uvlače jedino oni kabeli koji se prednapinju na kraju tog segmenta
- kabeli koji se prednapinju naknadno, kad je most već završen, uvlače se u prethodno ugrađene zaštitne cijevi i sidre u istakama ploče ili rebra s unutarnje strane nosača

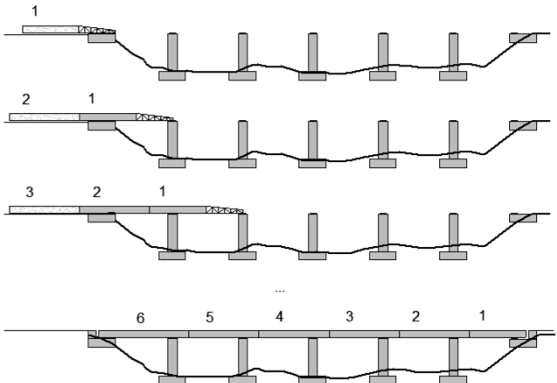
Građevinski fakultet u Zagrebu   Mostovi II   Prof.dr.sc. Jure Radić

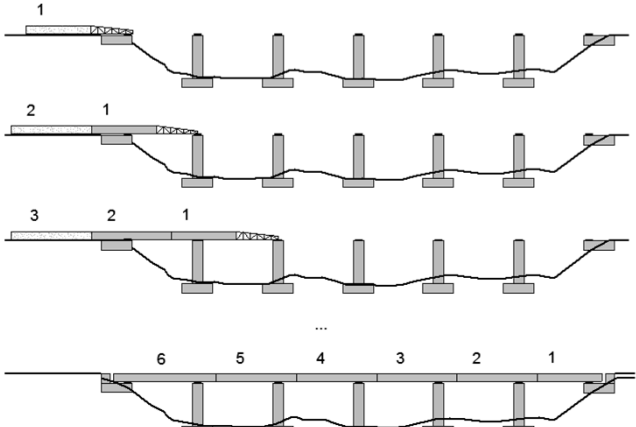
PREDNAPINJANJE SANDUČASTIH NOSAČA GRAĐENIH KONZOLNOM GRADNjom

- vanjsko prednapinjanje (2. faza, nakon spajanja konzola, preuzimaju pozitivne momente savijanja od Δg i p).
- glavne prednosti:
  - gubitci sile zbog trenja znatno su manji u odnosu na klasično prednapinjanje,
  - betoniranje je znatno olakšano jer nema zaštitnih cijevi unutar presjeka
  - injektiranje kabela je olakšano i lakše se kontrolira
  - moгуćnost lakše sanacije ovakvih mostova.
- Glavna mana
  - bitno veći utrošak kabela

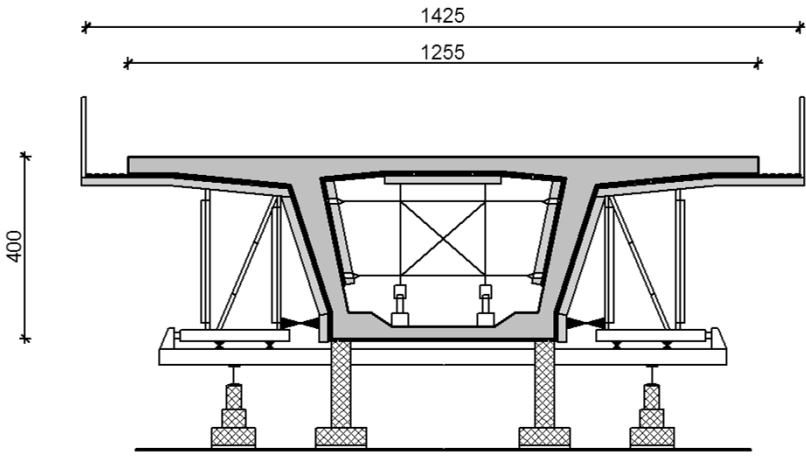
Građevinski fakultet u Zagrebu   Mostovi II   Prof.dr.sc. Jure Radić

UZDUŽNO POTISKIVANJE I PRIKLADAN PRORAČUN	
	UZDUŽNO POTISKIVANJE I PRIKLADAN PRORAČUN - na uređenom prostoru iza upornjaka, na pripremljenome platou i u jedinstvenoj oplati, betoniraju se odsječki grede ($L/6$ do $L/2$) - potiskuju se prešama za svoju duljinu - postupak se ponavlja dok krajnji poprečni nosač prvog odsječka ne nalegne na ležaje drugog upornjaka
	Građevinski fakultet u Zagrebu Mostovi II Prof.dr.sc. Jure Radić

UZDUŽNO POTISKIVANJE I PRIKLADAN PRORAČUN	
	- pogodan za raspone do 50 (najviše 60 m) i duljine veće od 150 m - primjenjivo kod mostova u pravcu ili kod mostova gdje je rasponski sklop u prostornoj krivulji konstantnog radijusa - u smislu projektiranja i razrade detalja bolje je odabrati srednje rasponne jednakih ili skoro jednakih duljina i krajnje rasponne do 0,75 duljine standardnog raspona
	Građevinski fakultet u Zagrebu Mostovi II Prof.dr.sc. Jure Radić

UZDUŽNO POTISKIVANJE I PRIKLADAN PRORAČUN

- vitkost $L/h \leq 17$, uobičajeno $L/h = 12$ (dulji rasponi) – 15 (kraći rasponi)
- oplata sandučastoga poprečnog presjeka namijenjenog za potiskivanje

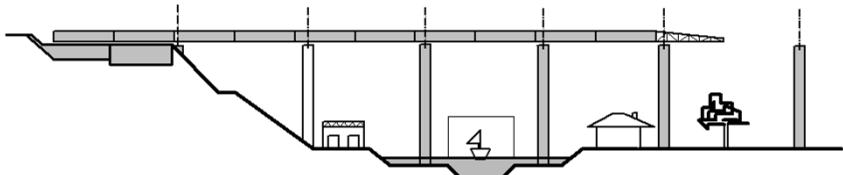
Građevinski fakultet u Zagrebu   Mostovi II   Prof.dr.sc. Jure Radić

UZDUŽNO POTISKIVANJE I PRIKLADAN PRORAČUN

- bez skele, nemamo problema s preprekama ispod mosta
- Pogon za izvedbu odsječaka
  - oplata, betonara, kran, skladišta, oprema za potiskivanje

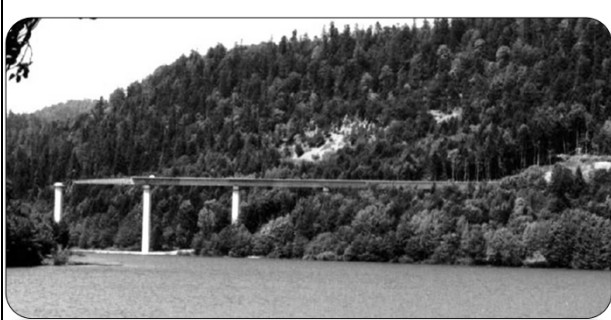
uvijek je na istome mjestu $\Rightarrow$ precizna izvedba, snižava troškove proizvodnje i transporta.

- Radni ciklus se prilagođuje proizvodnji jednog segmenta na tjedan
  - radne reške u nul-točke M
  - uobičajena duljina jednog odsječka $L/2$ (15 – 25 m)
  - ovisno o veličini poprečnog presjeka i duljini raspona $\downarrow$ 1/3 ili 1/4 raspona
  - na mostu nema dilatacija jer je svaki sljedeći odsječak sljubljen na prethodni.

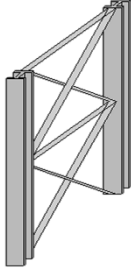
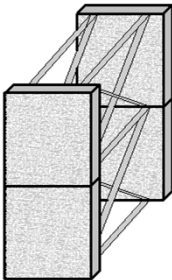
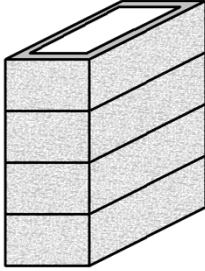

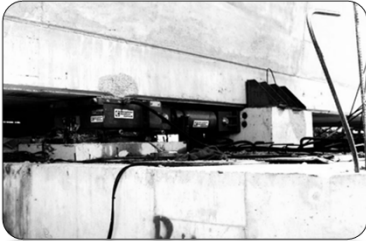
Građevinski fakultet u Zagrebu   Mostovi II   Prof.dr.sc. Jure Radić

UZDUŽNO POTISKIVANJE I PRIKLADAN PRORAČUN 	
	Vijadukt Bajer
	Građevinski fakultet u Zagrebu Mostovi II Prof.dr.sc. Jure Radić

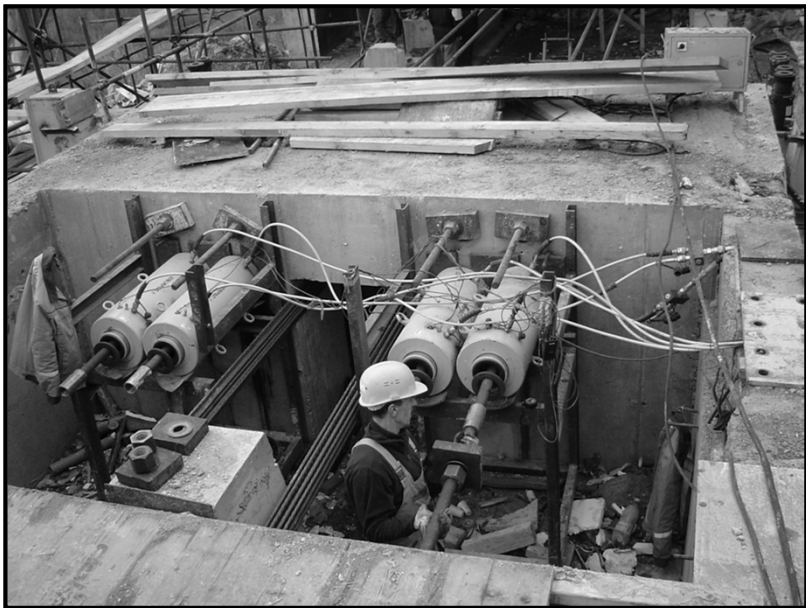
UZDUŽNO POTISKIVANJE I PRIKLADAN PRORAČUN 	
	Most Kuk
	Građevinski fakultet u Zagrebu Mostovi II Prof.dr.sc. Jure Radić

UZDUŽNO POTISKIVANJE I PRIKLADAN PRORAČUN	
	• $L > 50$ m, velike vitkosti $L/h \Rightarrow$ izvedba privremenih stupova $\Rightarrow$ smanjenje centričnog prednapinjanja $\Rightarrow$ ublažavanje inače potrebnog značajnog povećanja ugrađenog materijala kod velikih raspona • Oblikovanje: – ovisi o visini ($H > 40$ m $\Rightarrow$ racionalni samo u iznimnim slučajevima, praktično ih treba izvesti od predgotovljenih elemenata) – da li se predviđaju za ponovnu upotrebu (čelik, ali osjetljiv na temp.promjene) ili se uništavaju pri uklanjanju (AB), moguće kombinacije (spregnuti stupovi - čelične cijevi ispunjene betonom CFST)
	Građevinski fakultet u Zagrebu Mostovi II Prof.dr.sc. Jure Radić

UZDUŽNO POTISKIVANJE I PRIKLADAN PRORAČUN	
	• uređaj za potiskivanje s hidrauličkim prešama za potiskivanje i podizanje smješten je pri upornjaku • preše sidrimo i opiremo o upornjak ili temelje • brzina samog pomaka prema naprijed je od 3 do 6 m/h, ovisno o tipu preše i pumpi
	Građevinski fakultet u Zagrebu Mostovi II Prof.dr.sc. Jure Radić

UZDUŽNO POTISKIVANJE I PRIKLADAN PRORAČUN	
	• najčešći i najbrži postupak - potiskivanje trenjem, dva sustava preša: – horizontalne koje potiskuju konstrukciju (potisne preše) i – vertikalne koje trenjem prenose silu potiskivanja u rasponski sklop (podizne preše) 1. podiznom prešom greda se podigne s kočnog bloka 2. potisne preše (hod 250 mm) guraju podizne preše po kliznoj plohi s malim koeficijentom trenja 3. na glavu podizne preše prema rasponskom sklopu pričvršćene su naborane čelične ploče koje osiguravaju koeficijent trenja od otprilike 0,75 između ploče i betona $\Rightarrow$ rasponski sklop se pomiče naprijed. 4. odpuštanjem podiznih preša rasponski sklop se spušta na kočni blok i potisne preše vraćaju sustav u početni položaj
	Građevinski fakultet u Zagrebu Mostovi II Prof.dr.sc. Jure Radić

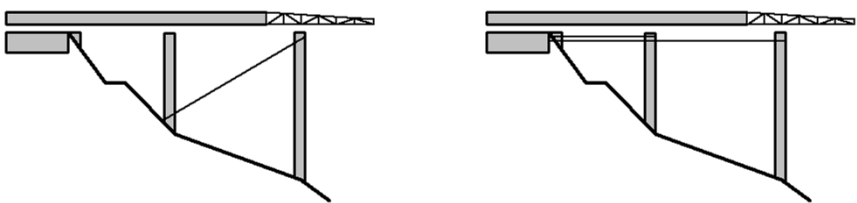
UZDUŽNO POTISKIVANJE I PRIKLADAN PRORAČUN	
	Građevinski fakultet u Zagrebu Mostovi II Prof.dr.sc. Jure Radić

UZDUŽNO POTISKIVANJE I PRIKLADAN PRORAČUN	
	Građevinski fakultet u Zagrebu Mostovi II Prof.dr.sc. Jure Radić

UZDUŽNO POTISKIVANJE I PRIKLADAN PRORAČUN	
	• privremeni klizni ležaji ili klizne površine na konačnim ležajima i poprečne vodilice – klizna površina je teflonska • betonski blok pomoćnog ležaja obično je izveden iz betona visoke čvrstoće i prednapete krom-čelik-ploče • gornja površina betonskog bloka mora biti takvog oblika da se klizne ploče mogu umetnuti bez teškoća Građevinski fakultet u Zagrebu Mostovi II Prof.dr.sc. Jure Radić

Stabilnost stupova

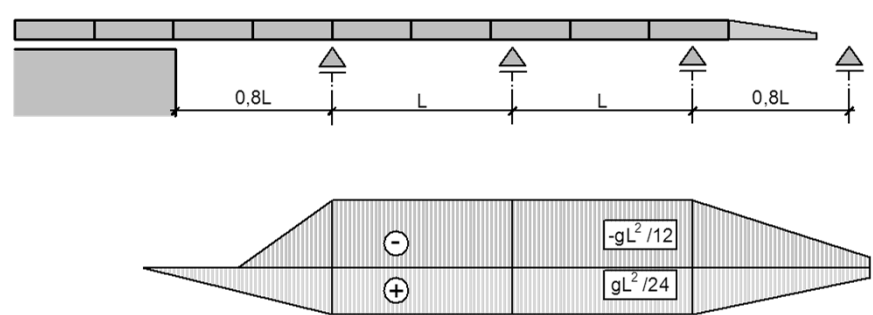
- stupovi mosta opterećeni su horizontalnom silom od trenja u razini ležaja u smjeru potiskivanja $\Rightarrow$ stabilnost stupova mora biti osigurana odgovarajućim oblikovanjem ili privremenim pridržanjem:
  - kosim zategama (sidre se u temelj prethodnog stupa ili direktno u tlo geotehničkim sidrima), gdje su rasponi i duljina mosta mali
  - horizontalnim sidrenjem u upornjak (omogućava smanjenje sila od potiskivanja na upornjak), svaki vrh stupa mora se posebno pridržati, inače bi deformacije stupova bile kumulativne i postale bi prevelike

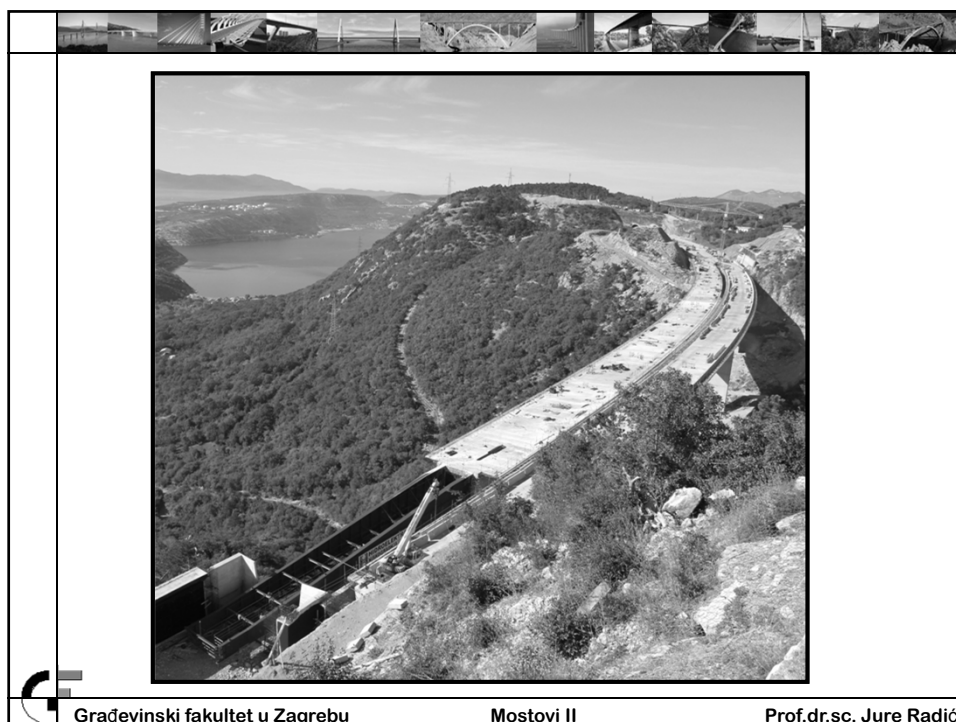
Građevinski fakultet u Zagrebu   Mostovi II   Prof.dr.sc. Jure Radić

Proračun u uzdužnom smjeru

- približna anvelopa momenata od vlastite težine
- vlačna naprezanja se naizmjenice javljaju na gornjem i donjem rubu konstrukcije $\Rightarrow$ za vrijeme izvedbe gredu je potrebno centrično prednapeti

Građevinski fakultet u Zagrebu   Mostovi II   Prof.dr.sc. Jure Radić

Građevinski fakultet u Zagrebu

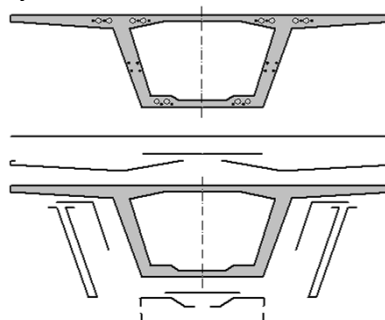
Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

PREDNAPINJANJE SANDUČASTIH NOSAČA GRAĐENIH UZDUŽNIM POTISKIVANJEM

- 1. faza – TIJEKOM IZGRADNJE – CENTRIČNO PREDNAPINJANJE
  - kabelima položenim u gornjoj i donjoj ploči sanduka
  - preuzimaju se istodobno negativni i pozitivni momenti savijanja
  - nastavljane na radnim reškama $\Rightarrow$ tanje donje ploče potrebno je podebljati na mjestima nastavljanja.

Moguće je i vanjsko
centr. prednapinjanje
pomoću istaka (kod
velikih L ili L/h),
uklanjanje za konačno
stanje

Građevinski fakultet u Zagrebu

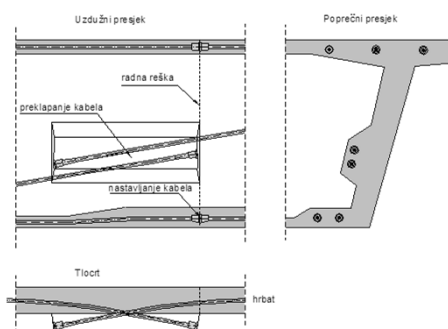
Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

PREDNAPINJANJE SANDUČASTIH NOSAČA GRAĐENIH UZDUŽNIM POTISKIVANJEM

• 2. faza – KONAČNO STANJE – KONTINUITETNO PREDNAPINJANJE

- u ugrađene zaštitne cijevi u hrptovima sanduka
- nakon što je konstrukcija potisnuta u konačni položaj
- uvlače se, mogu se protezati kroz više polja (3-4) i prednapinju
- na mjestima preklapanja nastavljaju se na mjestima hrptova

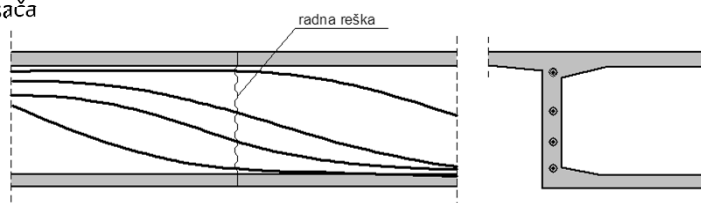
Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

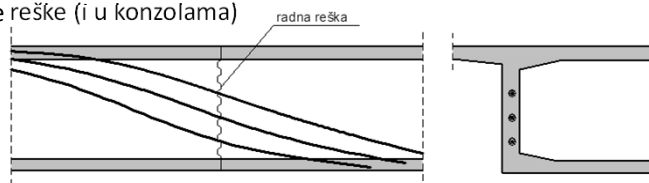
Prof.dr.sc. Jure Radić

PREDNAPINJANJE SANDUČASTIH NOSAČA GRAĐENIH UZDUŽNIM POTISKIVANJEM

- raspodjela kabela preko čitave visine rebra uobičajenog sandučastog nosača

- kod izvedbe potiskivanjem kabele leže u pojasnim pločama i rebrima, tako da je samo u manjim područjima potrebna dodatna armatura spojne reške (i u konzolama)

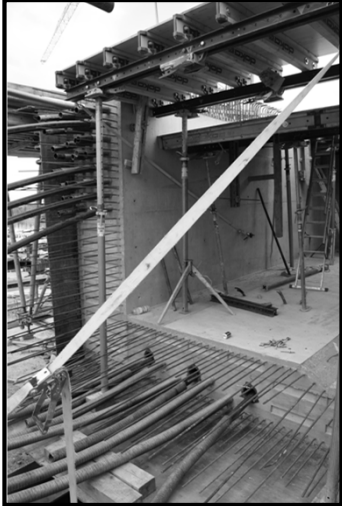

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

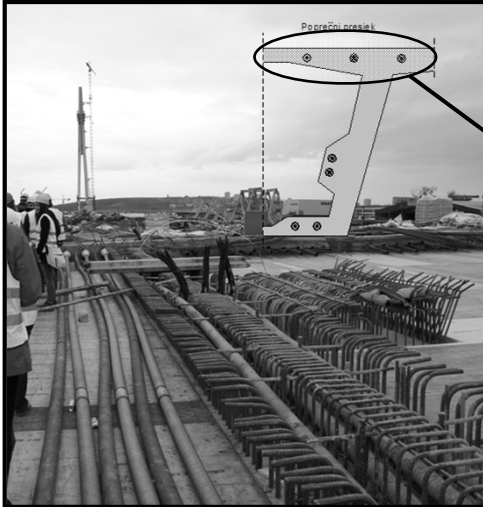
Prof.dr.sc. Jure Radić

**PREDNAPINJANJE SANDUČASTIH NOSAČA
GRAĐENIH UZDUŽNIM POTISKIVANJEM**

Građevinski fakultet u Zagrebu   Mostovi II   Prof.dr.sc. Jure Radić

**PREDNAPINJANJE SANDUČASTIH NOSAČA
GRAĐENIH UZDUŽNIM POTISKIVANJEM**

Građevinski fakultet u Zagrebu   Mostovi II   Prof.dr.sc. Jure Radić

ARMIRANJE I PREDNAPINJANJE KOLNIČKE PLOČE

pravila za rebrasti presjek

- vlačna područja: razmaci ≤ 15 cm
- širina pukotina $\leq 0,2$ mm
- tlačna područja: razmaci ≤ 30 cm (20 cm)
- $b > 10$ m – poprečno prednapinjanje (za $g+0,3q$ nema vlaka)

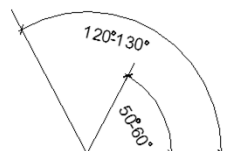
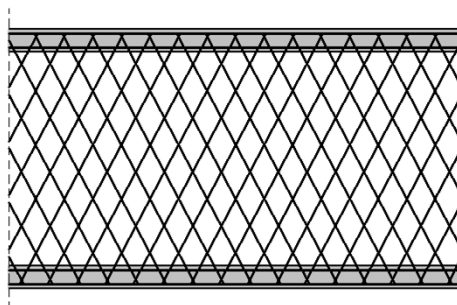
Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

ARMIRANJE I PREDNAPINJANJE DONJE PLOČE

- pravila
  - armatura donje ploče mora se preklapati s vilicama rebara u obliku petlje
  - u područjima s velikim uzdužnim tlačnim naprezanjima gornji i donji red armature treba povezati s oko 9 vilica/m²
  - pri velikim torzijskim
  - naprezanjima – kosa armatura

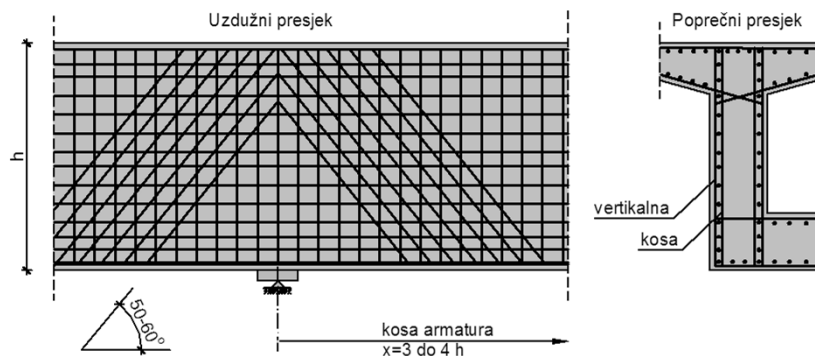
Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

ARMIRANJE I PREDNAPINJANJE HRPTOVA

- za velika posmična naprezanja blizu oslonaca $\Rightarrow$ kose vilice u kombinaciji s uspravnim vilicama i uzdužnom armaturom
- profili vilica do 16 mm ($h < 3,0$ m), 20 mm ($h < 5,0$ m) $\Rightarrow$ s gornje strane vrlo često nisu na raspolaganju dovoljne duljine sidrenja
- gornja uzdužna – sudjelujuća širina, donja uzdužna – $0,2 h$, $\Phi \leq 28$ mm

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

ARMIRANJE I PREDNAPINJANJE HRPTOVA

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

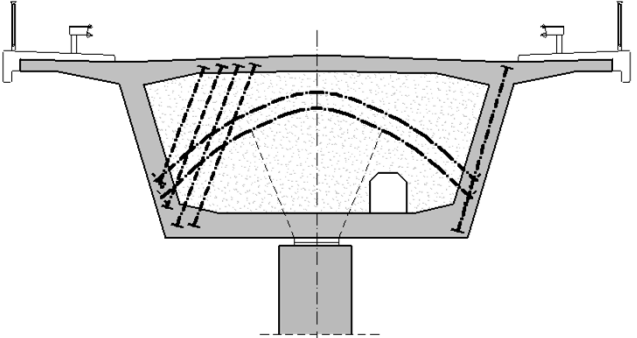
POPREČNA UKRUĆENJA

- poprečni nosači, dijafragme ili poprečni okviri izvode se u pravilu samo na ležajima da:
  - spriječe uvijanje poprečnog presjeka i
  - predaju momente torzije i poprečne sile na ležaje
- oslanjanje
  - direktno – debljina 30-50 cm
  - indirektno – debljina 50-80cm
- debeli elementi:
  - donja ploča (širina/debljina < 10) $\Rightarrow$ dovoljno uz hrptove izvesti dva rebra
  - hrptovi (visina/debljina < 7) i donja ploče, $\Rightarrow$ poprečni nosač može se potpuno izostaviti (krutost sanduka dovoljna)

 Građevinski fakultet u Zagrebu   Mostovi II   Prof.dr.sc. Jure Radić

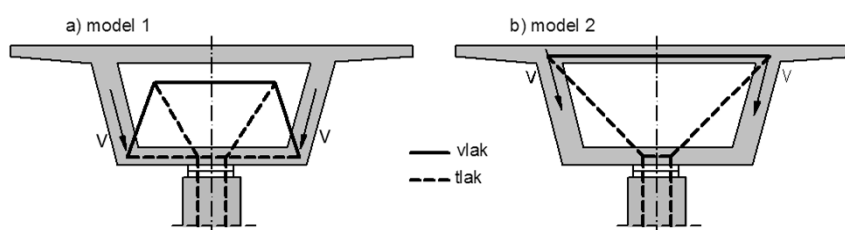
POPREČNA UKRUĆENJA

- kod indirektnog oslanjanja jedan se dio prijenosa sila preuzima kabelima u poprečnom nosaču $\Rightarrow$ sidre se s vanjske strane hrptova nosača u blizini donjeg pojasa
- kako je prostor za sidrenje i smještaj kabela ograničen i uglavnom nedovoljan za potpuno prednapinjanje, može se 40% do 60% ležajne reakcije preuzeti armaturom obješenom o gornji pojas poprečnog nosača

 Građevinski fakultet u Zagrebu   Mostovi II   Prof.dr.sc. Jure Radić

Rešetkasti modeli za lokalne statičke proračune

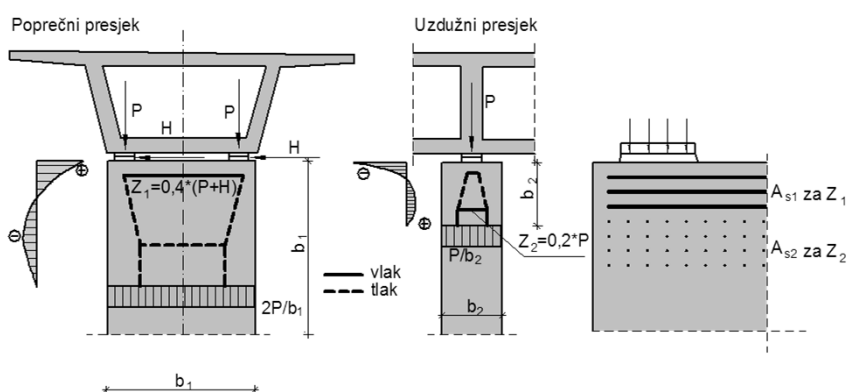

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

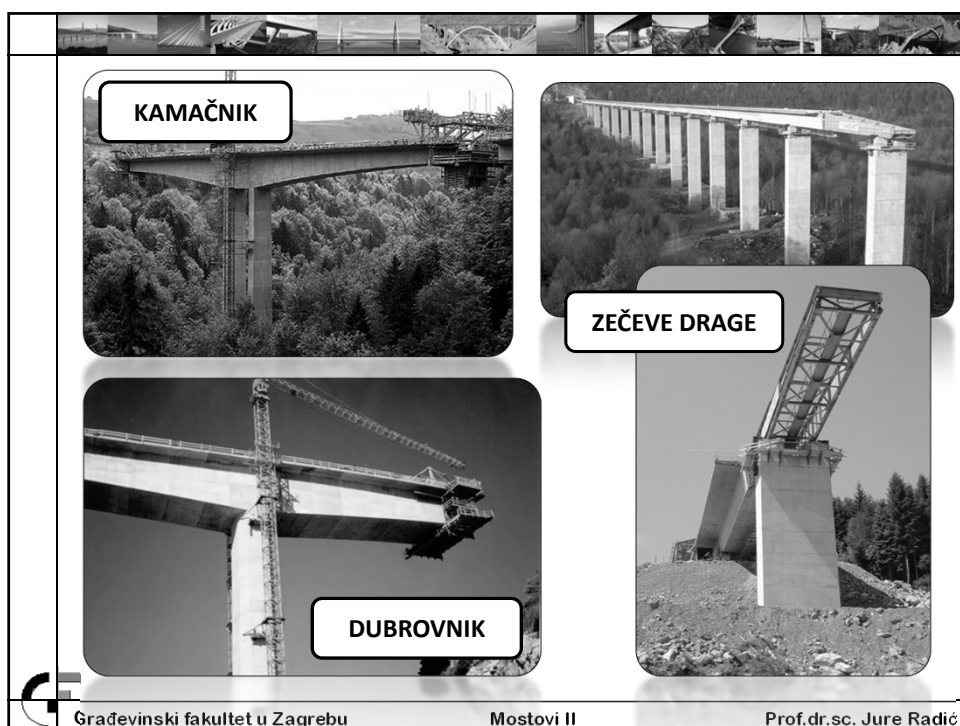
Velike reakcije na oslonce – prihvaćanje sila cijepanja

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić

Građevinski fakultet u Zagrebu

Mostovi II

Prof.dr.sc. Jure Radić